

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Z posledního dubnového čísla pro vás vybíráme:

Mám sjednanu rozhodčí doložku ve smlouvě i rozhodčí smlouvu samostatnou. V každé z nich je uveden jiný rozhodce. Která ze smluv je platná?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Šárka Zusková**, advokátka, mediátorka zapsaná v seznamu mediátorů vedeném Ministerstvem spravedlnosti ČR, rozhodkyně Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR a členka sekce ADR České advokátní komory

Hlavním kritériem pro posouzení této otázky je obsahové hledisko. V první řadě je třeba zkoumat, zda rozhodčí doložka, která je pouze formou rozhodčí smlouvy, a samotná rozhodčí smlouva dopadají na stejný okruh sporů, respektive sporů ze shodně vymezeného okruhu právních vztahů. V praxi se lze setkat s případy, i když to nebývá časté, kdy dojde k uzavření dvou či dokonce více rozhodčích smluv mezi shodnými stranami, které se týkají různých typů sporů, někdy vyplývajících i z jednoho právního vztahu. Jako příklad lze uvést uzavření rozhodčí doložky v rámci smlouvy o dílo vztahující se všeobecně na všechny spory vzniklé z této smlouvy nebo s ní související a vedle toho uzavření rozhodčí smlouvy výhradně pro spory týkající se např. licenčních práv poskytnutých v souvislosti s realizací díla. Při posuzování takové situace je třeba vycházet z projevu vůle stran, jejichž úmyslem bylo vyčlenit určité spory, např. z důvodu potřeby zvláštní odbornosti rozhodce, jinému režimu než spory ostatní. Lze doporučit, aby taková vůle stran byla, pro vyloučení všech pozdějších pochybností, v rozhodčí smlouvě výslovně vyjádřena. V takovém případě by byly platné obě rozhodčí smlouvy, neboť dopadají na odlišné druhy sporů.

Pokud však nejde o uvedený případ a vedle sebe existuje několik rozhodčích smluv, ať už v jakékoli formě, které se týkají týchž sporů, je třeba jejich platnost posoudit z hlediska časového. Neobsahuje-li smlouva hlavní (jejíž součástí je rozhodčí doložka, případně samostatná rozhodčí smlouva) zvláštní režim pro změny smlouvy, lze vycházet z obecného principu, že později uzavřené smluvní ujednání nahrazuje ujednání původní. Tedy platná bude ta smlouva, která byla uzavřena později.

Jaké právní důsledky jsou spojeny se sjednáním fixního závazku?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.**, odborná asistentka na katedře obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, advokátka

Smluvní strany mají na zvážení využít tzv. fixně stanoveného termínu (času) plnění (fixního závazku). Podle § 1980 odst. 1 obč. zák. platí, že „byla-li ve smlouvě ujednána přesná doba plnění a vyplývá-li ze smlouvy nebo z povahy závazku, že věřitel nemůže mít na opožděném plnění zájem, zaniká závazek počátkem prodlení dlužníka, ledaže věřitel dlužníku bez zbytečného odkladu oznámí, že na splnění smlouvy trvá. Zánikem závazku nastávají tytéž účinky, jako by věřitel od smlouvy odstoupil.“

Z uvedeného tak vyplývá, že o tzv. fixní stanovení termínu plnění se bude jednat v následujících případech (§ 1980 odst. 1 obč. zák.):

- ve smlouvě musí být ujednána přesná doba plnění[1] a
- ze smlouvy či z povahy závazku musí vyplývat, že věřitel nemůže mít na opožděném plnění zájem (bude se zpravidla jednat o taková plnění, kde je zjevná nepoužitelnost či výrazná ekonomická ztráta při pozdním plnění – např. svatební kytice, vánoční stromky, velikonoční ozdoby apod.). Taková nepřekročitelnost termínu by měla být zřejmá každé jiné osobě průměrného rozumu, znalostí a zkušeností v obdobném postavení.

Důsledkem sjednání fixního termínu plnění (nebo vyplývajícího z povahy závazku) je zánik závazku, aniž by musel věřitel od smlouvy odstoupit (a toto někdy složitě doručovat druhé smluvní straně). Pokud by věřitel byl ochoten přijmout závazek i po takto fixně stanoveném termínu, musel by toto dlužníkovi oznámit před porušením smlouvy nedodržením termínu ze strany dlužníka nebo bez zbytečného odkladu po nedodržení termínu (srov. § 1980 odst. 1 in fine obč. zák.). Zánik fixní smlouvy je však spojen toliko s prodlením dlužníka, nikoli s prodlením věřitele (srov. rozhodnutí VS Praha sp. zn. 5 Cmo 82/2004). Co se týká účinků marného uplynutí fixního termínu plnění, odkazuje zákon výslovně na tytéž účinky jako při odstoupení od smlouvy věřitelem (srov. § 1980 odst. 2 obč. zák.) – srov. § 2004 a § 2005 obč. zák.

Fixní termín plnění bude zpravidla stanoven na takové plnění, jehož pozdější dodání ztrácí pro věřitele ekonomický užitek (jak již bylo uvedeno – typicky sezónní zboží či zboží vázané na určitou akci). Stanovení fixního termínu plnění v takovém případě vyplývá z povahy věci, smluvní strany však mají možnost jej smluvně vyloučit (například pro obchod s dárkovým zbožím se vánoční ozdoby dodané po stanoveném termínu, například za akční cenu, mohou v konkrétním případě přece jen hodit na příští sezónu).

Fixní termín plnění může být stanoven také na plnění, z jehož povahy věci potřeba úpravy fixního termínu dodání nevyplývá. Může se jednat například o fixně stanovený termín při dodání oken či jiného plnění. Stanovení fixního termínu plnění v takovém případě přináší výhody pro věřitele v případě, že dlužníkovu plnění je nahraditelné a věřiteli nevadí objednat si náhradní plnění od jiného subjektu (v opačném případě to věřiteli nelze doporučit; věřitel v takovém případě nemusí dlužníka vyzývat k plnění, stanovovat náhradní dodatečnou lhůtu a následně odstupovat od smlouvy). Dlužník je v takovém případě více nucen dodržet termín plnění, protože v opačném případě závazek bez jakéhokoli dalšího nutného projevu vůle zaniká (a v případě, že má dlužník již část zboží vyrobenou, má smůlu, byť je dané zboží pro jinou zakázku nepoužitelné – typicky u zboží vyráběného na míru). Stanovení fixního termínu může přinést výhody pouze věřiteli, a to pouze v případech, kdy je plnění věcně i časově pro věřitele nahraditelné.

Pouhé přesné stanovení termínu plnění fixnost termínu bez dalšího nezakládá.

[1] „Termín plnění: do 5. listopadu 2015 fix.“

„Termín plnění: do 5. listopadu 2015; odběratel nemá zájem na pozdním plnění.“

„Termín plnění: 5. listopadu 2015; smluvní strany považují tento termín za fixní.“

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Na webových stránkách [časopis](http://casopis.wolterskluwer.cz) lze najít všechny otázky, které byly v rámci časopisu zodpovězeny vybraným týmem předních odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, zašlete jej na e-mailovou adresu rekodifikace-dotazy@wolterskluwer.cz.

Časopis Rekodifikace & praxe můžete objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)